

Forhold til Følsk Stilling i Almindelighed her til Lands og til, at det Arbejde, man forlanger af dem, ikke er større, end at de i alt Fald ved Siden deraf kunne tjene Mere, hvis Livet giver dem Anledning dertil, eller ogsaa, at de kunne beskæftige sig saa meget med deres Videnskab, at de bør betragte dette som et Equivalent, fordi de ikke have større Lønning. Jeg kunde i nogen Grad slutte mig til, hvad der er udtalt om, at Begyndelseslønningerne maatte skulde forhøies noget for Professorene, men jeg maa dog gjøre opmærksom paa, at Følkehinget saa mange Gange har viist i Gjærningen, at det, naar en Mand i en fremrykket Alder blev ansat som Professor, og hans Begyndelsesløn som saadan jo ikke var særdeles stor for en ældre Mand, var villigt til at bevilge denne Mand en større Anciennitet, hvorved hans Løn strax blev forhøiet. Rigsdagen har det jo i sin Magt at forandre den Art Lønningsforhold for Mand, som der kan være særlig Grund til at tage Hensyn til. Man kan derfor i den Henseende se roligt paa Forholdene. Det er altsaa af disse Grunde, jeg ikke ser paa dette Lovforslag med særdeles stor Interesse. Jeg tror, at man skal være rolig i denne Sag med Hensyn til vore Universitetsprofessors Stilling. Naar man, hvad man gjør, i Diebliffet tilbyder dem ret ordentlige Indtægter, er der ikke stor Grund til at klage. Deres Lønninger bleve ordnede ved en Lov af 1871, det er ikke saa særdeles længe siden. Naar der i dette Lovforslag anføres, at der er vedtaget en ny Lønningslov for Soldvæsenet, saa maa man dog erindre, at det er da ogsaa det eneste „Bæsen“, der har faaet en ny Lønningslov, hvis jeg ikke tager fejl, og saa længe Universitetet ikke paa anden Maade vil imødekomme de Ønsker, som i Almindelighed stilles til det fra Befolkningens Side, vilde det maatte være klogere af Universitetet ikke just at komme til Rigsdagen med Ønsker om forhøiede Lønninger. Her kommer jeg til det andet Punkt, som jeg vilde nævne, og det er det, at der ikke her i dette Lovforslag findes Spor til, at man ellers ønsker Forandringer eller Forbedringer ved Universitetet. Universitetets Balansprog er, at Alt er godt, som det er, og at der i Virkeligheden ikke er stor Grund til at gjøre Ophøvelser eller Forandringer. Jeg hørte for det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (Halkier); — det er paa Frugtterne, man skal kjende Træet. Han yttede, at han havde kun een Religion, een Videnskab, han glemte at tilføie, at han selv var denne Videnskabs

Profet. Han er et Udtryk for den Universitetsaand og Tone, som i Diebliffet er den herskende. Man kan mene, hvad man vil om denne Betragtningmaade af Livet i det Hele, men sikkert er det, at det er saadanne Følsk, som fortrinnsvis udgaa fra Københavns Universitet, og det, fordi Københavns Universitet, som det er, er en Blanding af doktorinær Liberalisme og aktiv Reaktion. Dette er korteligt det Tegn, man kunde sætte paa det nuværende Universitet. Jeg hørte derfor vel med Interesse paa den store Tale, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Bingel) holdt i Fjorgaars, men jeg skal ikke negte, at det ogsaa var med nogen Bemod, thi jeg holdt for 8 Aar siden, just i disse samme Dage, affikurat den samme Tale her i Thinget, naturligvis ikke saa rig i Formen, ikke saa dybsindig i Indholdet, men det var affikurat de samme Anker og de samme Forslag, jeg da fremførte, som det ærede Medlem kom frem med i Fjorgaars, og jeg fik et levende Indtryk af, at om 8 Aar vil atter en Mand staa op og holde affikurat den samme Tale — bedre eller daarligere, som det nu kan falde — og Følgen vil blive affikurat den samme, nemlig at intet Menneske vil tage noget som helst Hensyn til denne Tale. Dette ligger i, at vi ville støde paa kraftig og bestemt Modstand fra Universitetets Side, hver Gang vi ville komme med Ønsket om andre Forandringer end dem, som Universitetet selv maatte ønske, nemlig at udvide sin Kreds med visse bestemte Personer, der paa en bestemt Maade passe ind i den hele Aand og Tone, der hersker ved Københavns Universitet. Dette ligger ogsaa i, at vi have en saadan Undervisning, som vi have her til Lands. Dette Land er mærkværdigt i den Henseende, at der er Intet, som det frygter mere end et Brud paa den Rutine og den Tradition, som hersker her i Landet, skjøndt næsten alle Mennesker ere enige om, at Traditionen er slet og Rutinen høist mangelfuld. Dag blot noget Saadant som Almueundervisningen, som dog i sine store Træer skriver sig fra 1814. Alle Mennesker ere enige om, at det er slet, og at der trænges til store Forbedringer. Folket har forandret sig ganske, den store Befolkning har forandret sig aldeles og tager Del i Livet paa en helt anden Maade, end før var Tilfældet, men Skolebørnene puttes stadig væsentlig i de samme Stoler og opdrages paa samme Maade. Alle Mennesker ere enige om, at der skal gjøres Noget, men intet Menneske gjør Noget, man faar ingen Forandring, fordi man ikke vil gaa til en radikal Forandring paa den Art af Omraader og derfor ikke